

بررسی میزان مصرف خودسرانه دارو و عوامل مرتبط با آن در ساکنین شهر یزد، ۱۳۹۳

محمد رنجبر^۱، مریم عسکری^۲، سیما رفیعی^{۳*}

۱ استادیار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی یزد، یزد، ایران

۲ دانشجوی کارشناسی، گروه مدیریت سلامت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

۳ استادیار، گروه مدیریت سلامت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

مقدمه: مصرف بی رویه و خودسرانه دارو یکی از معضلات بهداشتی-اجتماعی محسوب می شود که عوارض جبران ناپذیری می تواند برای جامعه به همراه داشته باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان مصرف خودسرانه دارو و عوامل مرتبط با آن در ساکنین شهر یزد در سال ۱۳۹۳ انجام گرفته است.

روش کار: این مطالعه از نوع مطالعات توصیفی-تحلیلی است که به صورت مقطعی انجام شد. در این مطالعه ۵۸۰ خانوار مورد بررسی قرار گرفتند. جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته صورت پذیرفت. داده ها توسط نرم افزار آماری SPSS16 و با استفاده از آزمون کای اسکوئر تحلیل گردید.

یافته ها: در این مطالعه مصرف خودسرانه دارو ۵۳/۴ درصد بود. بین مصرف خودسرانه دارو با محل سکونت، شغل سرپرست خانوار، درآمد سرپرست خانوار، سطح تحصیلات پدر و مادر خانوار، سن سرپرست، بعد خانوار رابطه آماری معنی داری مشاهده گردید ($p \text{ value} \leq 0.1$). بیشترین فراوانی مصرف خودسرانه دارو به میزان "زیاد" مربوط به دسته ی دارویی مسکن ها بود. در میان پنج عامل مورد بررسی مرتبط با مصرف خودسرانه دارو، عوامل مربوط به دارو از بیشترین تاثیر در میزان مصرف خودسرانه دارو برخوردار بود. از میان عوامل مربوط به دارو، عامل در دسترس بودن دارو با میانگین ۳/۴۴ از ۵) از مهم ترین علت مصرف خودسرانه دارو محسوب می شد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به هزینه بالای تولید و تهیه دارو و همچنین عوارض ناخواسته مصرف خودسرانه آن، افزایش آگاهی و دانش، ارتقاء نگرش و عملکرد خانوارها و نظارت بر فروش دارو در داروخانه ها ضروری به نظر می رسد. خود درمانی به تنهایی نه خوب است نه بد. سیاست گزاران در سطح خرد و کلان باید مداخلاتی انجام دهند تا استفاده نامناسب از داروها و مصرف داروهای مضر کاهش یابد.

کلمات کلیدی: مصرف خودسرانه، دارو، عوامل مرتبط